

ESTIMAT ANDERSEN

BERNAT CORMAND

Endinsar-se al bosc per créixer (i morir)

BJÖRN FORENIUS / GETTY

D'un temps ençà, als aparadors i taulells de les llibreries hi ha un bon nombre d'àlbums que llueixen un bosc a la coberta, font d'inspiració per a autors i il·lustradors com a escenari de les seves històries. Potser són modes, tendències. Però no cal recordar que no és una cosa nova, si tenim en compte que des d'èpoques immemorials els protagonistes dels contes populars ja recorrien els estrets camins envoltats d'una vegetació frondosa, un món (misteriós) on els animals campen al seu aire, però que de vegades fins i tot hi habiten éssers màgics.

En tot cas, avui ens fixem en *El bosc*, aquesta obra que fa olor de novel·lat i que publica en català i castellà el segell cantàbric Milrazones. Aquí el bosc, aquest univers natural que sempre es mou, que constantment canvia, li va com l'anell al dit

a l'escriptor Riccardo Bozzi (Milà, 1966) per construir una metàfora del cicle de la vida: al començament recorrem una arbreda de pins joves. No percebem el perill, passejar-hi és divertit. A mesura que avancem per aquest camí que és la vida, el bosc s'espesseeix i costa més de penetrar-hi. Hi trobem uns quants entrebanes, però l'experiència ens sembla fascinant.

En plena espessor descobrim que no estem sols i que podem fer relacions d'on solen néixer amistats enriquidores, o topem amb persones que no ens agraden, o potser vivim l'amor. Al llarg de les acolorides pàgines dobles ens convertim en exploradors de la nostra petita història, des que naixem fins que morim. Ens endinsem en la naturalesa com a al·legoria de l'existència humana, un recurs que, d'alguna manera,

l'autor italià també utilitza en el seu conte infantil *Per mare* (Lapis Edizioni, 2016), un viatge (físic) a través del mar que esdevé introspectiu.

Observem *El bosc* i ens sorprenen la proposta artística dels il·lustradors, Violeta Lópiz i Valerio Vidali, que han aconseguit que l'obra sigui visualment sensacional. Es tracta d'un treball gràfic a quatre mans en què s'explora la materialitat del llibre; més enllà del que es coneix com a il·lustració pròpiament dita, aquí les característiques físiques que conformen l'àlbum també hi tenen una funció important per explicar aquesta narració poètica. No hi ha dubte que el resultat fa goig, tant pel dibuix –una explosió de textures, formes i colors realment inspiradora– com per l'experimentació amb l'enginyeria del paper, a base d'encunyis, imatges en relleu i pàgines que es despleguen.

A través d'una experiència dels sentits, els lectors –petits i grans– caminaran al costat dels exploradors llegint, mirant cada detall i, fins i tot, tocant. En una època en què, especialment en el gènere de l'àlbum, el llenguatge visual pren protagonisme en relació amb el verbal, tant editors com creadors s'hi miren per embellir el llibre com a objecte amb processos que semblen ben bé d'artesanía i creen el que anomenaríem llibres d'artista. Mireu-vos el treball de Bruno Munari i Katsumi Komagata, referents en aquest camp.

Els caminants –disculpeu la filtració– arriben a l'últim tram del bosc: és quan han d'escalar una muntanya costeruda fins a assolir el cim, una ascensió que s'acaba amb una imatge punyent de la mort. Per la complexitat del conjunt en la forma i el contingut –que s'entengui en el bon sentit–, fàcilment ens plantejarem quin pot ser el públic adequat per a una obra d'aquestes característiques. Cal pensar que alguns textos tenen diversos nivells de lectura. En aquest sentit, és possible que ens trobem davant d'un llibre il·lustrat *crossover* pel que fa a la franja d'edat; ens referim a aquells que no sols poden llegir els infants, sinó que també interessin als adults. I sense fer escarafalls hem de recordar que els nens estan preparats per entendre qüestions transcendents i nosaltres, els grans, ho estem per gaudir amb àlbums tradicionalment pensats per als petits. ♦♦

EL BOSCO
RICCARDO BOZZI,
VALERIO VIDALI I
VIOLETA LÓPIZ
MILRAZONES
TRAD. JÚLIA BAS
64 PÀG. / 25 €

Avui es parla de mi

La 10a Fira del Llibre de Tomares (Sevilla), celebrada a mitjans de març, va comptar amb la presència, com a convidat, de l'escriptor lleonès Julio Llamazares. És un autor honest, de qualitat i reconegut. Va parlar-hi de l'ofici d'escriure. Entre d'altres afirmacions va dir: "Hi ha dos tipus d'escriptors, els que seguirien escrivint malgrat que no publicuessin i els que deixarien d'escriure si no poguessin publicar. Els primers són escriptors i els segons, gent que escriu. Per a l'escriptor, la literatura és una manera d'estar al món i d'entendre'l".

Res de més cert per a qui ens hi dediquem, però automàticament ens va fer venir a la memòria, un cop més, Manuel de Pedrolo, que va complir amb escriure aquesta característica. L'Any Pedrolo està sent un èxit aclaparador. Sobretot en un dels aspectes que es troba a faltar en aquesta mena de celebracions: la implicació a fons dels editors per recuperar-ne l'obra. Amb Pedrolo, sortosament, serà així. A finals d'any, sembla que des de les més variades editorials catalanes, grans i petites, és possible que s'arribin a reeditar més de 25 novel·les seves.

Èxit extraordinari

Entre les reeditades no sabem si hi acabarà sent *Avui es parla de mi*, escrita el 1953 i publicada el 1966. La recomanem efusivament perquè és la novel·la més autobiogràfica de Manuel de Pedrolo. El seu protagonista pràcticament és un alter ego de l'autor: un escriptor a la Barcelona dels anys cinquanta. I allà on volíem anar: hi ha tot un capítol on ens descriu les reflexions sobre l'ofici d'escriptor... en llengua catalana, en aquella època. Són molt interessants i lliguen amb les paraules de Llamazares.

Pedrolo escrivia i escrivia, per a ell, però també per salvar els mots. Escrivia i, moltes vegades, no el publicaven. Els lapsos de temps entre creació i publicació sovint anaven lligats amb la censura. D'altres vegades no. Es tractava, simplement, de criteri editorial. Pedrolo, amb el seu íntim compromís per la llibertat, demostrava, amb les penúries i problemes que comportava (incloent-hi els judicials) que, efectivament, la literatura és una manera d'estar en el món i d'entendre'l. L'obra de Pedrolo és de qualitat desigual, el seu compromís va ser i és de pedra picada. Per sort per a tots nosaltres. ♦♦

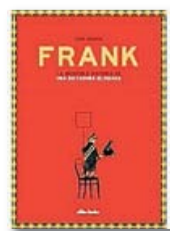
El carter de l'espai
GUILLAUME PERREAULT
Joventut

Aquest còmic, premi Pépète France Télévisions 2016, narra la història d'un carter que treballa a l'espai. El protagonista segueix una rutina marcada fins que li anuncien que l'ha de canviar i fer una ruta nova. De línia clara i colors suaus, el relat galàctic ens fa descobrir que sortir de la zona de confort pot portar sorpreses agradables.

L'ocell mort
MARGARET WISE BROWN I CHRISTY-AN ROBINSON
Corimbo

Corimbo recupera un text del 1938 escrit per Margaret Wise Brown, autora del clàssic nord-americà *Bona nit, lluna*. Amb il·lustracions noves d'un estil marcadament infantil, relata la història d'un grup de nens que troben un ocell mort. L'enterren, ploren i canten una cançó, fins que al final se n'obliden. Al capdavall, la vida ha de seguir el seu curs.

Frank, la increíble...
XIMO ABADÍA
Dibbuxs

Aquest àlbum infantil explica la vida de Franco, des que va néixer fins que va morir. Amb una il·lustració gràfica, l'autor alacantí utilitza la simplificació de la forma i la idea per descriure aquest personatge mediocre que va portar el país a 40 anys de dictadura, una etapa de la nostra història que encara arrosseguem, perquè la ferida continua oberta.